

مدیریتی داخلی است، بلکه سیاست‌گذاری‌های قرارگاهی و تصمیمات غیرکارشناسی در سطوح بالای وزارت بهداشت طی دو دوره گذشته نیز تأثیر چشمگیری بر این وضع نابسامان داشته است، تصمیماتی که از یکسو بنگاه‌های دارویی را به ورطه سقوط سوق داده و از سوی دیگر، با ایجاد کمبودهای شدید دارویی و کاهش کیفیت محصولات، سلامت مردم را در معرض تهدید مستقیم قرار داده است. سهم هلدینگ‌های دولتی دارو در زنجیره تأمین دارو به ۴۰ تا ۵۰ درصد می‌رسد. برخی آمارها نشان از افزایش ۱/۲۱ درصدی شاخص صنعت دارو در بورس می‌دهند. در نگاه اول، این ارقام ممکن است گمراه‌کننده باشد،

آشفته بازار صنعت دارو!!!

دکتر وحید وهابی در نامه خود به ماهنامه دارویی رازی از آشفته بازار صنعت دارو، این درد آشنا، سخن گفته‌اند که با هم بخش‌هایی از نامه ایشان را می‌خوانیم:

«.....صنعت داروسازی ایران، که روزی یکی از افتخارات ملی و از ستون‌های کلیدی تأمین سلامت در کشور محسوب می‌شد، اکنون در وضعیت آشفته‌ای قرار گرفته است، آشفته به‌گونه‌ای که هر لحظه می‌توان منتظر اعلام ورشکستگی برخی از صنایع و هلدینگ‌های بزرگ دارویی - به‌ویژه آن‌هایی که تحت مدیریت‌های دولتی قرار دارند - بود. این بحران نه تنها ناشی از کاستی‌های

داشت که یک هلدینگ دارویی که حدود ۱۴ همت فروش داشته، امروز از دولت حدود ۸ همت طلب دارد. حقوق کارگزارانش را نداده است و می‌گوید کارگرانم را می‌فرستم جلوی وزارت بهداشت بنشینند، چون نمی‌توانم حقوق‌شان را بدهم. فکر کنید من به عنوان دولت دستم را در جیب یک شرکت کرده‌ام که دیگر حتی نمی‌تواند حقوق کارکنانش را بدهد. اینکه دارو نمی‌تواند تولید کند بماند. امروز نصف کمبود داروهای تزریقی تولید همین هلدینگ است و می‌گوید نمی‌توانم و پول خرید پوکه ندارم.

یکی از عوامل اصلی بحران در این شرکت‌ها، بدهی‌های سنگین و حجم بالای چک‌های برگشتی است. این بدهی‌ها را می‌توان ناشی از افزایش هزینه‌های از زمان تشکیل قرارگاه سازمان غذا و دارو در دوران وزارت سعید نمکی، سیاست‌های کلان و رویکردهای اقتصادی این حوزه عملاً به ضد خود تبدیل شده‌اند.

تولید و واردات مواد اولیه، تأخیر در پرداخت مطالبات توسط سازمان‌های بیمه‌گر و نهادهای دولتی و از همه مهمتر مدیریت ناکارآمد و بعضاً دولتی دانست به‌عنوان نمونه، شرکت «سبحان انکولوژی» در گزارش‌های مالی خود از رشد تصاعدی بدهی‌ها و ناتوانی در بازپرداخت آن‌ها خبر داده است. این وضعیت فشار مالی سنگینی را بر این شرکت‌ها تحمیل کرده و توانایی ادامه فعالیت آن‌ها را به شدت کاهش داده است....»

اما واقعیت این است که بخش عمده این افزایش ناشی از تورم و رشد اسمی ارزش‌ها است. در فضای تورمی فعلی، افزایش نرخ ارز و قیمت‌گذاری دستوری، اگرچه ممکن است موجب بالا رفتن ارزش اسمی شرکت‌ها شود، اما رشد حقیقی و بهبود عملکرد در پس این اعداد پنهان نیست. هلدینگ‌های دولتی، با ساختارهای مدیریتی پیچیده، تصمیم‌گیری‌های کند و فشارهای سیاسی و اقتصادی، نتوانسته‌اند از این فضای تورمی بهره واقعی ببرند. آن‌ها نه تنها در بازار داخلی با چالش‌های جدی روبه‌رو هستند، بلکه در بازارهای بین‌المللی نیز حرف چندان برای گفتن ندارند.

شرکت‌های دارویی وابسته به هلدینگ‌های دولتی مانند «روزدارو»، «سبحان انکولوژی»، هلدینگ «شفا دارو» و شرکت‌های آن از جمله «پخش رازی» و «اسوه» و «جابر این حیان» که زمانی از پیشگامان صنعت دارویی کشور محسوب می‌شدند، در سال‌های اخیر با کاهش شدید تولید مواجه شده‌اند. این کاهش تولید نه تنها تأمین نیازهای داخلی را با مشکل مواجه کرده، بلکه زمینه‌ساز کمبودهای گسترده دارویی در کشور شده است. این شرکت‌ها به گفته کارشناسان این حوزه عن‌قریب رو به تعطیلی و توقف خطوط تولید و توزیع‌شان هستند، خطری که موج دیگری در کمبودهای دارویی کشور ایجاد می‌کند. کما اینکه مدیرکل امور دارویی سازمان غذا و دارو هفته گذشته در سخنانی اظهار